

Luntamo suunnisti myös kansien väliin

VEIJO VIITANEN

Suunnistuksen moninkertaisesta veteraanien maailmanmestaris- ta Erkki Luntamosta on ilmestynyt noin 190-sivuinen kirja. Neljä vuotta sitten edesmennyt liikunnallinen sotainvalidi sai uusikau- punkilaisen Matti Jalavan kokoamana arvoisensa teoksen.

Erkki Luntamo oli kansakoulunopettaja, joka sota- ja siviili- liansioistaan sai yhteensä kuusi Vapaudenristiä. Marraskuussa 1914 syntyneen Luntamon sotakokemuksia kirjassa on runsaasti, paljolti Erkin omana tekstinä, muistiinpanoista poimittuna.

Liikkuva Luntamo -osuutta kirjassa on noin kolmannes si- vumäärästä. Siinä eniten tietysti suunnistuksesta, jossa hän aina edusti asuinpaikkakuntiansa seuroja, Laitilan Jyskettä, Kalannin Vankkaa, Uudenkaupungin Urheilijoita ja Vakka-Rastia.

– Erkki Luntamo, silloin vielä Lunden, oli 16-vuotias, kun hän ensimmäisen kerran vuonna 1931 suunnisti. Nykyajan lapsiin ver- rattuna harrastus alkoi siis varsin myöhään. Aikakausi oli kuiten- kin täysin toinen, painotetaan kirjassa.

Veteraanivuosina hän tosissaan innostui kilpailemisesta, jopa MM-tasolla. Maailmanmestaruuksia tuli kesällä ja talvella, yh- teensä 15 kappaletta. Ryhdikäs veteraani oli kansansuosikki maa- ilmalla. Uskomaton ura päättyi 80 suunnistusvuoden jälkeen, H95-sarjan kultaan Unkarissa.

Uran hitain suunnistus oli kuitenkin vuonna 1944 Ilomant- sin Konnukkajärveltä Miikkulanvaaraan. Se 12 kilometrin matka kesti 30 tuntia ja käytössä oli 1:100 000-mittakaavainen kartta. Tässä sotatilanteessa Luntamo myös haavoittui.

Vammasta huolimatta liikunta ei loppunut. Luntamo oli ras- tien etsinnän ohella aktiivinen hiihdossa ja erityisesti lentopal- lossa. Hän harrasti muutakin terveysliikuntaa ja kuorolaulua. Raittiusaate oli hänessä vahvana. Jo nuoresta pitäen Luntamo oli ”meneväinen”, mutta koti, Hillevi- vaimo ja viiden lapsen perhe olivat hänelle tärkeitä.

– En halunnut kirjaan mitään sensaatioita, esimerkiksi nai- systävistä. Vaimon kuoleman jälkeen heitä oli ja heistä kirjassa kerrotaan, mutta ei asioita voitane pitää minään paljastuksina, melkeinpä pahoittelee kirjoittaja Matti Jalava.

– Kirjan tekemisessä työläintä oli aineiston valtava määrä. Luntamo on antanut paljon haastatteluja, on videoita, on lehtijut- tuja. Hän oli tehnyt omia kalenterimerkintöjä ja jopa kirjoittanut ne puhtaaksi vuoteen 2005 asti.

Kirjaa lukiessa voi näin kuulla Erkin oman äänen. Teoksessa on paljon valokuvia. Ne antavat hyvän kuvan laji-ilmeen muutok- sista suunnistuksessa. Muutama karttakin viiden mapin aineis- tosta on päässyt mukaan.

Kirjoittaja Matti Jalava, suunnistuksen terveysliikkuja, on seurannut Luntamoa ja tehnyt yhteistyötä hänen kanssaan jo 60-luvulta alkaen. Kirjaurakkaa Jalava luonnehti miellyttäväksi hommaksi. Aikaisemmin Jalava on kirjoittanut eri yhteisöjen ja yritysten historiikkeja ja koonnut viisi veteraanimatrikkelia Vak- ka-Suomesta.

Kirja on saanut taloudellista tukea Uudenkaupungin Suoma- laisen Seuran Säätiöltä ja JR56 ja JR60 Killan Uudenkaupungin alueosastolta.

Lisätietoja ja tilauksia kirjoittajalta, puh. 044 557 8550 tai majava(at)vakkamedia.fi.

Jalavan esittelemän kirjan takakannessa on Markku Leinosen ottama kuva Sveitsin MM-kisoista v. 2010.